

Evropska komisija usvojila prijedlog za ukidanje viznog režima za građane zemalja Zapadnog Balkana

Ukoliko se ispune svi uslovi, Evropska komisija bi mogla razmotriti novi prijedlog za ukidanje viznog režima koji bi uključivao i Bosnu i Hercegovinu do sredine 2010. godine

Dugogodišnje zalaganje Evropske komisije za bezvizni režim za stanovnike zemalja Zapadnog Balkana je potvrđeno 15. jula usvajanjem prijedloga kojim se uvodi bezvizni režim za građane BiH, Srbije, Crne Gore i Makedonije. Prijedlog omogućava građanima ovih zemalja da putuju u zemlje Šengena sa novim biometrijskim pasošima. Prijedlog Evropske komisije mora usvojiti Vijeće Evropske unije nakon konsultacija sa Evropskim parlamentom.

"Evropska komisija ostaje u potpunosti posvećena pružanju podrške procesu reformi kako bi građani BiH i Hercegovine uskoro imali bezvizni režim za Šengensku zonu. Ukoliko se održi tempo provođenja reformi i ukoliko se ispune svi uslovi, Evropska komisija bi mogla razmotriti novi prijedlog za ukidanje viznog režima, koji bi uključivao i BiH i Hercegovinu, do sredine 2010. godine. Brzina napredovanja vaše zemlje ka bezviznom režimu je sada u rukama vaših političkih vođa," navodi se u poruci Jacques Barrota, potpredsjednika Evropske komisije i komesara za pravdu, sigurnost i slobodu i Olli Rehna, komesara za prosirenje, upućenoj građanima Zapadnog Balkana.

U ovom broju:

Poruka komesara Rehna: Evropskoj uniji je stalo do Bosne i Hercegovine

Podrška Evropske unije socijalnoj reformi u BiH

Međunarodna donatorska konferencija za poljoprivredni sektor u BiH

Finansijska pomoć EU BiH za period 2009-2011

Otvaranje poslovnih inkubatora u Trebinju i Prijedoru

Poruka komesara Rehna: Evropskoj uniji je stalo do Bosne i Hercegovine

Sažetak govora Olli Rehma, komesara EU za proširenje, upućen Parlamentarnoj skupštini BiH, krajem jula 2009.

Kada sam krajem prošle godine posjetio Bosnu i Hercegovinu, rekao sam da će 2009. godina ponuditi nove prilike. Te šanse su i dalje tu. EU želi da svi građani Zapadnog Balkana slobodno putuju po Evropi. Za svaku zemlju smo postavili iste uslove za ukidanje viznog režima. Niko nije dobio nikakav skraćen postupak niti povlašteni tretman. Pozdravljam Akcioni plan kojeg je usvojilo Viće ministara kako bi bili ispunjeni preostali uslovi, kao i napore koje je učinio ovaj Parlament.

Ono što ostaje Bosni i Hercegovini da uradi nije teško, to se jednostavno mora uraditi. Iznad svega, moraju se u široku upotrebu uvesti biometrijski pasos i moraju se poduzeti mјere kako bi se oni zaštitili od zloupotrebe i korupcije.

Istovremeno, Bosna i Hercegovina mora pojačati borbu protiv organiziranog kriminala i korupcije, mora poboljšati kontrolu granica, a još uvijek treba učiniti više na planu reforme policije, na čemu EU insistira već godinama.

Mi smo poslali detaljnu listu ovih zahtjeva vašem Ministarstvu sigurnosti. U njoj se navodi svaki novi zakon kojeg treba donijeti, svaki postojeći zakon čiju provedbu treba poboljšati, kao i svaki drugi problem koji se mora rješiti – sve skupa gotovo 50 aktivnosti. Pozvali smo vašu vladu da nam o ovome dostavi izjavštaj do 1. oktobra ove godine.

Još jedna prilika koju Bosna i Hercegovina ne bi smjela propustiti ove godine jeste tranzicija iz dejtonske faze stabilizacije u fazu evropske integracije. Pod ovim podrazumijevam zatvaranje OHR-a, a onda, kada se za to ispune uslovi, i otvaranje novog poglavљa u kojem članstvo u EU zauzima centralno mjesto.

Ako najesen ispunite uslove za zatvaranje OHR-a i ukoliko se ubrzaju reforme vezane za EU, onda bi cilj započinjanja pregovora o pristupanju EU mogao postati realan u narednim godinama.

Zatvaranje OHR-a, kad dođe taj dan, neće značiti da je međunarodna zajednica izgubila interes, nego upravo suprotno.

EU će u velikoj mjeri pojačati svoje prisustvo, a mi ćemo naštriti svoja oruđa kako bismo pomogli BiH da napreduje ka Evropi - ali i kako bismo se nosili s onima koji to opstruiraju.

Evropska komisija i Ured Specijalnog predstavnika EU će se spojiti u jedan ured. To će, ustvari, biti najveći ured EU u svijetu. Štaviš, i ja i Javier Solana insistiramo na tome da i druge članice međunarodne zajednice učestvuju u radu ovog ureda.

EUFOR i EUPM će ostati, a EU neće tolerirati nikakvo ospora-

efikasnu državu.

Mi možda nemamo model uslava, ali EU ima dva uslova koji su „zapisani u kamenu“ za svaku zemlju koja joj se želi pridružiti: ona mora biti sposobna da u cijeloj zemlji provodi pravila EU i mora biti sposobna da u EU i u međunarodnim odnosima govoriti jednim glasom. Da li je potrebno da kažem da je trenutna situacija u kojoj predsjednici BiH, ministri i zvanicičnici putuju u inostranstvo i istupaju sa različitim, a ponekad i suprotstavljenim stavovima, krajnje nemoguća?

ekonomiju, kao što su izgradnja hidroelektrana i podrška malim i srednjim preduzećima.

Za priključivanje EU trebaće vremena, nekoliko godina. Ali, ako nam istorija Evropske unije i njeno proširivanje išta govori, onda je to da se putovanje isplati i da je odredište članstvo u EU krajnja granica trajnog mira i društvanog napretka.

Na kraju, dozvolite mi da iznesem lično razmišljanje. Bez obzira koliko težimo boljoj budućnosti, prošlost i dalje živi u našim mislima i našim dušama. Bio sam u Srebrenici 11. jula 2005. godine, deset godina nakon genocida. Nema riječ kojima se može u potpunosti opisati gusnlost počinjenih zločina ili bezdan bola koji je nakon toga ostao. Taj će me dan obilježiti za cijeli život.

EU je proglašila 11. jul Danom obilježavanja genocida u Srebrenici. Iz naših sopstvenih historija znamo da je sjećanje neophodno koliko je i bolno. Isto je bitno i da se odgovori na „selektivno sjećanje“ onih koji i dalje poriču - i do dana današnjeg - šta se zaista dogodilo, kako u Srebrenici tako i u mnogim drugim gradovima i selima širom ove zemlje.

Svi oni koji su osumnjičeni za ratne zločine se moraju suočiti sa danom kada će biti u sudnici i platiti za zločine koje su počinili.

Osim prave sudova, postoji i drugi jednako trajan oblik pravde koju možemo ponuditi žrtvama: bolja budućnost za njihove voljene koji su preživjeli. To je ono što bi muškarci i dječaci koji su ubijeni u Srebrenici, ako i žrtve bilo gdje drugo, željele svojim porodicama.

A to je također ono što EU želi za Bosnu i Hercegovinu.

Za priključivanje EU trebat će vremena, nekoliko godina. Ali, ako nam istorija Evropske unije i njeno proširivanje išta govori, onda je to da se putovanje isplati i da je odredište članstvo u EU krajnja garancija trajnog mira i društvenog napretka.

Ne možemo mi preći put ka Evropskoj uniji za Bosnu i Hercegovinu. Ali, mi možemo pomoći, mi ćemo pomoći i mi želimo da ova zemlja uspije na svom putu od razdoblja Dayton do razdoblja Evrope.

Olli Rehn

vanje suvereniteta i teritorijalnog integriteta Bosne i Hercegovine.

To me dovodi do pitanja ustavne reforme.

Ustavna reforma nije preduslov za zatvaranje OHR-a, niti je neophodna za apliciranje za članstvo u EU. Međutim, ustavna reforma predstavlja neophodan dio procesa pristupanja EU.

Bosna i Hercegovina se neće moći pridružiti EU sa sadašnjim Ustavom. To je jednostavno tako. Ustvari, nećemo joj čak moći dati ni status kandidata bez određenih reformi.

EU je spremna da pomogne BiH da nađe ustavni model koji će biti svima prihvatljiv i koji će za rezultat imati funkcionalnu i

Seminar o EU socijalnoj zaštiti i procesu socijalne inkluzije

Kada Bosna i Hercegovina postane članica Evropske unije, onda će vaši građani, koji žive i rade u zemljama EU, imati jednak tretman i mogućnosti za zapošljavanje u svim zemljama EU, naglasio je Dimitris Kourkulas na seminaru o EU socijalnoj zaštiti i procesu socijalne inkluzije

Socijalna politika je područje u kojem građani direktno mogu vidjeti koje su to koristi od evropskih integracija, izjavio je ambasador Dimitris Kourkulas, Šef Delegacije Evropske komisije u Bosni i Hercegovini na seminaru pod nazivom „EU socijalna zaštita i proces socijalne inkluzije“.

Seminar je održan 2. juna 2009. godine u Sarajevu, u organizaciji TAIEX-a (Instrumenta za tehničku podršku i razmjenu informacija kojeg Generalna direkcija za proširenje unutar Evropske komisije koristi kako bi pomogla zemljama u uskladivanju, primjeni i provedbi zakonodavstva Evropske unije), Generalne direkcije za zapošljavanje, socijalna pitanja i jednake mogućnosti i Direkcije za ekonomsko planiranje pri Vijeću ministara Bosne i Hercegovine.

Cilj seminara bio je upoznati državne službenike iz javne uprave, predstavnike državnih i lokalnih vlasti, institucija i službi koje se bave socijalnom zaštitom, kao i predstavnike nevladinih organizacija, sa socijalnom zaštitom i procesom socijalne inkluzije u Evropskoj uniji.

„Kada vaša zemlja postane članica Evropske unije, onda će

vaši građani, koji žive i rade u zemljama EU, imati jednak tretman i mogućnosti za zapošljavanje u svim zemljama EU. To

sko planiranje pri Vijeću ministara BiH, istakla je da se u okviru ove Direkcije radi na izradi dvije strategije: razvojne i

mi smo postavili zajedničke ciljeve“, dodao je gospodin Fischer. „S Lisabonskim ugovorom želimo postići punu zaposlenost, želimo se boriti protiv siromaštva i socijalne isključenosti, želimo promovirati socijalnu inkluziju. Sve su to ciljevi definirani na nivou EU. Institucije EU nemaju specifične načine promoviranja kako sve to postići. U Ugovoru o Evropskoj uniji jasno je navedeno da su države članice odgovorne za način na koji će organizirati programe socijalne zaštite u svojim zemljama. Dakle, jasno je da mi u Uniji želimo imati zemlje članice koje imaju dobre sisteme socijalne zaštite. Mislim da vi u BiH morate prihvati činjenicu da Evropska unija neće, niti vama niti bilo kojoj drugoj zemlji, reći koji je adekvatan model koji trebate primijeniti u vašoj zemlji. Mi smo spremni pomoći u ovim procesima i u slučaju da bilo koja zemlja dobije status članice, postoje određeni procesi kroz koje ta zemlja treba proći kako bi se upoznala s politikama koje treba provesti“, objasnio je Fischer.

Dimitris Kourkulas

će povećati mobilnost unutar Evropske unije i ojačati prava koja građani imaju u području socijalne zaštite. To su prednosti koje će BiH imati kad se pridruži EU“, kazao je Kourkoulas.

Veliki problem u BiH, kako je naglasio ambasador Kourkoulas, je nedostatak pouzdanih statističkih podataka, bez kojih se ne može praviti socijalna politika. Statistike koje bi se trebale uraditi 2011. godine moraju se iskoristiti za kreiranje buduće socijalne politike.

Gospođa Ljerka Marić, direktorka Direkcije za ekonom-

strategije socijalne inkluzije.

„Cilj ovog seminara je da institucije kažu u kojoj smo fazi izrade strategije, a Evropska komisija će reći šta bi trebalo uraditi da to bude zadovoljavajuće kad budemo zemlja kandidat. Nadamo se da će Evropska komisija biti i dalje uz nas, kao što je dosad bila kroz mnoge programe“, kazala je Marić.

Gospodin Georg Fischer, šef odjela pri Generalnoj direkciji Evropske komisije za zapošljavanje, socijalna pitanja i jednake mogućnosti, kazao je da EU nema jedinstven evropski socijalni model. „Ali,

Bosni i Hercegovini su potrebne reforme sistema socijalne sigurnosti

Sastanak na visokom nivou na temu koordinacije socijalne sigurnosti održan je u Sarajevu u okviru zajedničkog projekta Evropske komisije i Vijeća Europe pod nazivom „Koordinacija i reforma sistema socijalne sigurnosti“, kao dio regionalnog IPA programa

Sastanak na visokom nivou na temu koordinacije socijalne sigurnosti organiziran je u okviru zajedničkog programa Evropske komisije i Vijeća Europe pod nazivom „Koordinacija i reforma sistema socijalne sigurnosti“, koji se provodi kao dio regionalnog IPA programa.

U obraćanju na početku skupa, Caroline Ravaud, specijalna predstavnica Generalnog sekretara Vijeća Europe u Bosni i Hercegovini, izrazila je nadu da će ovaj skup pomoći učesnicima da se upoznaju s najboljim praksama u oblasti socijalne sigurnosti.

Skupu su prisustvovali pred-

Caroline Ravaud i Johan Hesse

stavnici organa vlasti Bosne i Hercegovine, Vijeća Europe u BiH, Delegacije Evropske komisije u BiH, te eksperti iz oblasti koordinacije socijalne sigurnosti iz Njemačke i Švicarske.

Zajednički program Evropske komisije i Vijeća Europe pod nazivom „Koordinacija i reforma sistema socijalne sigurnosti“ namijenjen je zemljama Zapadnog Balkana i Turskoj.

Međunarodna donatorska konferencija za poljoprivredni sektor u BiH

Donatorska konferencija za poljoprivredni sektor u BiH, održana u Sarajevu 17. juna 2009. godine u organizaciji Ministarstva vanjske trgovine i ekonomskih odnosa BiH i u saradnji sa Delegacijom Evropske komisije u BiH, imala je za cilj predstavljanje projekata koje su pripremili nosioci interesa u oblasti poljoprivrede, prerade i ruralnog razvoja u saradnji sa relevantnim ministarstvima na državnom, entitetском i nivou Distrikta Brčko,

kao i sa udruženjima zadruga u BiH. Otvarajući konferenciju, Mladen Zirojević, ministar vanjske trgovine i ekonomskih odnosa BiH, kazao je da se ovom konferencijom želi obezbijediti efikasna koordinacija između donatora i vlasti u BiH, kao i pokazati namjera za izradom budućeg programa finansijske pomoći u sektoru poljoprivrede direktno povezanim sa Strateškim planom za harmonizaciju poljoprivrede, ishrane i ruralnog razvoja BiH,

Donatorska konferencija u Sarajevu

Mladen Zirojević i Johann Hesse

baznim dokumentom kojeg je Vijeće ministara BiH usvojilo 2008. godine.

Johann Hesse, šef Odjela za ekonomske reforme i prirodne resurse u Delegaciji Evropske komisije u BiH obratio se prisutnima na Donatorskoj konferenciji u sektoru poljoprivrede. Gospodin Hesse je naglasio značaj Konferencije, naročito ako se uzmu u obzir sredstva koja EU kroz svoj Instrument predpriступne pomoći (IPA) osigurava za institucionalni razvoj BiH u

sektoru poljoprivrede. Na konferenciji je prezentiran i godišnji izvještaj za 2008. godinu o situaciji u oblasti poljoprivrede, prehrane i ruralnog razvoja BiH.

“Prioriteti u narednom periodu su blisko povezani sa procesom pristupanja u EU, prvenstveno sa ispunjavanjem svih obaveza proisteklih iz Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju,” navodi se u uvodu Izvještaja, kojeg je napisao Mladen Zirojević, bh. ministar vanjske trgovine i ekonomskih odnosa.

Uspješan završetak realizacije Twinning projekta „Podrška Graničnoj policiji BiH”

Usjetištu Granične policije BiH u Sarajevu, 30. juna 2009. godine, obilježen je završetak realizacije drugog Twinning projekta Granične policije BiH i Državne policije Republike Mađarske. Twinning projekt je trajao 14 mjeseci tokom kojih su partneri radili na jačanju kapaciteta Granične policije BiH u oblasti istraga, obavještajnog rada, efikasnog upravljanja informacijama, te kreiranju

strategija na polju planiranja i razvoja ljudskih potencijala. Partneri koji su pružali podršku ovom projektu bili su i Finska carinska služba, Granična policija Poljske, Ministarstvo unutrašnjih poslova Ujedinjenog Kraljevstva i EUROPOL.

Ferdinand Kopp, šef Odjela za pravosuđe, unutrašnje poslove i reformu javne uprave u Delegaciji Evropske komisije u BiH, kazao je da je ovaj projekat dio šire pomoći Evropske

Sa skupa u Sarajevu

unije kao podrška jačanju Granične policije BiH u okviru programa Evropske unije za pravosuđe i unutrašnje poslove. Cilj ovog programa je doprinijeti sigurnosti i stabilnosti Bosne i Hercegovine kroz jačanje učinka i efikasnosti snaga Granične policije BiH, posebno u borbi protiv organizovanog prekograničnog kriminala, putem znanja, iskustva i prakse Granične policije.

Vinko Dumančić, direktor

Granične policije BiH istakao je da izrada opće Strategije Granične policije od 2010. do 2014. godine, te još dvije strategije u području upravljanja informacijama i razvoju ljudskih potencijala u oblasti kriminalističkog obaveštajnog rada i istraga, predstavlja rezultat zajedničkog rada Granične policije BiH i Granične policije Republike Mađarske u ovom projektu.

Vinko Dumančić i Ferdinand Kopp

Otvaranje Poslovnog inkubatora Trebinje

Uokviru projekta „Uspostavljanje regionalnog poduzetničkog centra u Hercegovini“ kojeg je finansirala Evropska unija, u Trebinju je otvoren novi objekat u sklopu mreže Poslovnih inkubatora u BiH. Vrijednost projekta je 337.120 €, od čega je EU osigurala 88% sredstava. Projekat je realiziralo Udruženje za poduzetništvo i posao LiNK iz Mostara, u saradnji s partnerima koji i sufinansiraju projekat, opština Trebinje i Jablanica.

Korisnici poslovnih inkubatora su nedavno registrirana preduzeća ili fizičke osobe koje namjeravaju pokrenuti vlastiti posao. U kontekstu aktuelne finansijske krize i teškoće u dobivanju zajmova, ključni cilj ovog inkubatora je pružiti podršku malim i srednjim poduzećima, a posebno novoosnovanim preduzećima, kroz smanjivanje početnih troškova osnivanja preduzeća.

U svom obraćanju povodom svečanog otvaranja ovog Poslovnog inkubatora, šef Operacija Delegacije Evropske komisije u BiH, Boris Iarochevitch, je istakao da je Fond Evropske unije za regionalni ekonomski razvoj, iz

kog je i finasiran ovaj projekat, osnovan 2003. godine s ciljem finansiranja projekata koji će promovirati ekonomski razvoj u cijeloj BiH. Do sada je finansirano ukupno 60 projekata vrijednosti od 25.000 do 300.000 eura, što ukupno predstavlja više od 10 miliona eura.

Mala i srednja preduzeća su glavni generator razvoja BiH, te je nužno poduzeti sve moguće mjere kako bi se pružila podrška postojećim preduzećima i potaklo osnivanje novih. Iarochevitch je rekao i da je neophodna veća podrška vlasti na svim nivoima kako bi se ublažile administrativne obaveze preduzeća i smanjila ograničenja koja otežavaju osnivanje preduzeća. On je dodao da je drugi važan rezultat ovog projekta jačanje mreže inkubatora u Hercegovini i zajednički rad na prostoru kojeg bi u idealnom slučaju trebalo prepoznati kao jedinstven ekonomski prostor.

Načelnik Opštine Trebinje dr. Dobroslav Ćuk naveo je glavne tehničke podatke o ovom projektu u njegovoj opštini, istaknuvši da je za potrebe ovog projekta rekonstruiran i adaptiran objekat sa 15 poslovnih prostora ukupne površine od 570 metara kvadratnih

Boris Iarochevitch i Dobroslav Ćuk

sa svom neophodnom infrastrukturom.

Dr. Ćuk je naveo i da će poslovni inkubator pružati raznovrsne usluge, i to pod jako povoljnim uvjetima: od dobivanja poslovnih prostora po najpovoljnijim mogućim uslovima, preko pružanja pomoći pri izboru i analizi poslovnih ideja, registracije i partnerstava, uvezivanja s potencijalnim poslovnim partnerima, do pružanja pomoći u rješavanju konkretnih poslovnih inicijativa. Poslovni inkubator će pružati mogućnosti razvoja novih preduzeća i primjene savremene tehnologije, kao i novih poslovnih, tehničkih, organizaci-

jskih i marketinških struktura i metoda. Predsjednik Udruženja LiNK Mostar Tomislav Majić, rekao je da su oni u realizaciji ovoga projekta uspjeli ostvariti tri od ukupno četiri cilja. Za četvrti cilj ovog projekta, otvaranje regionalnog poduzetničkog centra u Mostaru, sve infrastrukturne pripreme su izvršene, ali je s Evropskom komisijom dogovoreno da ovaj centara bude otvoren u septembru ove godine. Također je važno napomenuti da je javni poziv za dodjelu poslovnih prostora za korisnike poslovnog inkubatora objavljen 12.05.2009. godine i da će ostati otvoren do popune kapaciteta.

Završena druga faza projekta „Razvoj Preduzetničkog inkubatora Prijedor“

Ukrugu bivše vojne kasarne Palančište kod Prijedora, 22. juna 2009. godine svečano su otvorena dva objekta u okviru projekta „Razvoj Preduzetničkog inkubatora Prijedor“. Time je označen uspješan završetak druge faze tog projekta kojeg su finansirali Evropska unija i Opština Prijedor.

Ukupna vrijednost ovog projekta iznosi 280.979 eura, od čega je Evropska unija uložila 248.892 eura, odnosno 88,58% sredstava, dok udio Opštine Prijedor iznosi 32.087 eura ili 11,42%. Obnovom objekata ukupne površine 688 metara kvadratnih u sklopu Preduzetničkog inkubatora, omogućen je rad za pet proizvodnih firmi i upošljavanje 20 radnika.

Nosilac projekta bila je

Agencija za ekonomski razvoj Opštine Prijedor (PREDA-PD), uz podršku lokalnih razvojnih agencija iz Novog Grada/Bosanskog Novog i Kozarske/Bosanske Dubice. Aktivno učešće opština ove regije, kao partnera u projektu, doprinijelo je održivosti projekta, unapređenju preduzetništva i ekonomskom razvoju, kao i otvaranju novih radnih mesta. Takva pozitivna aktivnost lokalne vlasti čini regiju privlačnijom za pokretanje biznisa i povećanje ulaganja, kako domaćih tako i stranih.

Johann Hesse, šef Odjela za ekonomsku reformu i prirodne resurse u Delegaciji Evropske komisije u BiH, izrazio je zadovoljstvo uspešnim okončanjem druge faze ovog projekta i naglasio da će Inkubator imati važnu ulogu za razvoj i funkcionalisanje malih i srednjih preduzeća u ovoj regiji, ne samo zbog smanjenja troškova pokretanja biznisa nego i kroz pružanje usluga drugim preduzećima, što će

ih učiniti konkurentnijim.

Hesse je istakao da je Evropska komisija podržala taj projekat kako bi pomogla privatnom sektoru da otvoriti što više novih radnih mesta. On je kazao da Preduzetnički inkubator sigurno ne može riješiti sve probleme lokalnih privrednika. Međutim, doda je Hesse, mogućnost smještaja proizvodnje u adaptiranim prostorima, te usluge savjetovanja i tehničke podrške, predstavljaće značajnu pomoć preduzećima koja će u tim objektima započeti sa radom.

„Nadam se da će ovaj Preduzetnički inkubator poslužiti svrsi i da će u vrijeme ekonomске krize privatnom sektoru omogućiti da normalno radi i povećava prihode“, naglasio je Hesse.

Branislav Vujašin, projekt menadžer izgradnje Preduzetničkog inkubatora Prijedor, zahvalio se Delegaciji Evropske komisije u BiH što je finansijski podržala drugu fazu tog projekta koja je, pored sanacije dva objekta bivše kasarne, uključivala i regulisanje sistema vodovoda, kanalizacije i telekomunikacija,

kao i izgradnju prilazne saobraćajnice.

„Svrha Preduzetničkog inkubatora je da pruži smještaj novoformiranim proizvodnim firmama u periodu do pet godina. Nakon toga predviđa se njihov prelazak u industrijske zone, što će u inkubatoru osloboditi mjesto za nove firme“, naglasio je Vujašin.

Marko Pavić, načelnik Opštine Prijedor, razvoj Preduzetničkog inkubatora ocijenio je uspješnim korakom u pravcu smanjenja nezaposlenosti, kao najvećeg problema sa kojim se suočava ova lokalna zajednica.

Johann Hesse

Vijesti iz EU

Pet godina evropske zdravstvene iskaznice

Evropska iskaznica zdravstvenog osiguranja (EHIC), koju trenutno posjeduje 180 miliona Evropljana, proslavila je u julu svoj peti rođendan. Građani iz 31 evropske zemlje mogu se koristiti iskaznicom kako bi dobili potrebnu zdravstvenu pomoć ako se razbole ili imaju nesreću u svakoj od zemalja članica koje sudjeluju u inicijativi (EU, Norveška, Lihtenštajn, Island i Švicarska). EHIC pokriva svu zdravstvenu zaštitu potrebnu tokom privremenog boravka u jednoj od ove 31 zemlje, bilo da je to radi putovanja, rada ili studija. Izkaznica je uvođena postupno u periodu od juna 2004. do decembra 2005. godine, i zamjenila je raniji dokument nazvan E111 i sada je posjeduje 180 miliona ili 35% Evropljana. Međutim, i dalje postoje razlike među zemljama: u Italiji, Austriji, Češkoj i Švicarskoj gotovo cijelokupno stanovništvo ima EHIC, dok u Bugarskoj, Rumuniji, Grčkoj, Poljskoj i Španiji iskaznicu ima manje od 5 posto stanovništva.

Državna pomoć bankama u EU iznosi gotovo trećinu BDP-a

Regulatori EU odobrili su državnu pomoć bankama u vrijednosti od gotovo trećine bruto domaćeg proizvoda u bloku od 27 članica. Prema izvještaju Evropske komisije objavljenom početkom avgusta, u periodu od oktobra prošle do sredine jula ove godine, Evropska komisija odobrila je garantne mjere za jačanje povjerenja u banke u visini od 2.900 milijardi eura, uz injekcije kapitala za posrnule banke vrijedne dodatnih 313 milijardi eura. Komisija je u svom junskom izvještaju procijenila da će mjere državne pomoći bankarskom sektoru Evropu stići do 16,5 posto BDP-a. Irska, jedna od članica EU koja je najviše pogodjena finansijskom krizom, dobila je od Brisela odobrenje za pomoć u visini od 231,8 posto njenog BDP-a, koju su banke gotovo u cijlosti iskoristile. S druge strane, devet zemalja (Bugarska, Kipar, Češka Republika, Estonija, Litvanija, Malta, Poljska, Rumunija i Slovačka) nije od Brisela niti tražilo odobrenje za korištenje javnih sredstava u tu svrhu.

Švedsko predsjedavanje Evropskom unijom

Švedska je prvoj jula preuzeala predsjedavanje Evropskom unijom. Ona je sada glavni upravljač najveće integrisane privrede u svijetu, sa stanovništvom od skoro pola milijarde. "Biće to vrlo uzbudljivih šest mjeseci, ali zadatak koji je pred nama nije ni malo lak. S radošću isčekujem da zajedno rješavamo sve izazove koji nam na jesen predstoje" izjavio je Fredrik Reinfeldt, premijer Švedske, uoči preuzimanja predsjedavanja.

Do kraja godine, zadatak Švedske je da vodi Evropsku uniju naprijed. "Najvažnija stvar koju moramo uraditi jeste da osiguramo da združena Evropska unija bude u stanju odgovoriti na izazove koji brinu ljude i gdje jaka evropska saradnja može dovesti do neophodnih promjena. Bitno je da zajednički radimo na rješavanju finansijske krize i borimo se protiv sve veće nezaposlenosti koja trenutno pogoda cijelu Evropu. Također moramo uraditi svoj dio posla kako bismo ujedinili cijeli svijet

u borbi protiv klimatskih promjena. Ovo su dva prio-

zadatak biće usvajanje Strategije EU za regiju Baltičkog mora

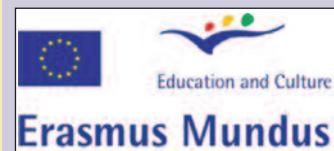
riteta koji će dominirati našim predsjedavanjem", rekao je Fredrik Reinfeldt.

Postoje, međutim, i druga važna pitanja kojima će se baviti Švedska tokom svog predsjedavanja Evropskom unijom. Jedno od njih je razvoj i jačanje evropske saradnje u oblasti pravosuđa i unutrašnjih poslova u okviru Štokholmskog programa, kako bi se stekla bolja pozicija za borbu protiv prekograničnog kriminala. Još jedan

kako bi se rješavali problemi zaštite prirodne okoline i povećala konkurentnost ove regije. Također predstoji dalji rad na zbližavanju Evropske unije i njenih susjeda, kao i proširenju Evropske unije.

Švedska će, tokom svog predsjedavanja, također raditi na jačanju uloge Evropske unije kao globalnog igrača sa jasnom agendom za mir, razvoj, demokratiju i ljudska prava.

10.000 Erasmus Mundus stipendija za 2009/2010.g.

Evropska komisija je dodelila blizu 10.000 novih stipendija koje će se finansirati iz programa Erasmus Mundus u akademskoj 2009/2010. godini. Zahvaljujući tome, 8.385 studenata i univerzitetskih radnika doći će studirati ili predavati u Evropi, a 1.561 Evropljanin će provesti određeno vrijeme u partnerskim ustanovama u zemljama izvan Evrope. Erasmus Mundus je program saradnje i mobilnosti u oblasti visokog obrazovanja čiji je cilj jačanje kvaliteta evropskog visokog obrazovanja i njegovog promoviranja širom svijeta.

U 2009. godini, novi odabir studenata i univerzitetskih radnika

iz cijelog svijeta dobit će stipendije za studiranje ili predavanje na jednom od 103 Erasmus Mundus magistarskih programa. Ove programe organizira konzorcijum vrhunskih evropskih visokoškolskih ustanova, a nakon završetka studija stječu se priznate dvostrukе/višestruke ili zajedničke magistarske diplome.

I studijski programi i stipendije ispunjavaju opće ciljeve programa Erasmus Mundus unaprjeđenja kvaliteta evropskog visokog obrazovanja i njegovog promoviranja širom svijeta.

Počevši od akademске 2009/2010. godine, 1.833 studenata dobivaju stipendije za magistarski studij po njihovom izboru u trajanju od jedne ili dvije godine, koji će pohađati zajedno sa svojim kolegama iz Evrope. Studenti će ove Erasmus Mundus programe pohađati na dva ili više univerziteta u okviru magistarskog konzorcijuma. Istovremeno, 489 univerzitetskih radnika s izvanrednim akademskim dostignućima doći će u

Evropu na kraći period kako bi držali nastavu, bavili se istraživačkim ili mentorskim radom u okviru nekog od Erasmus Mundus magistarskih programa. Dobitnici stipendija dolaze iz 105 zemalja: Kina je najzastupljenija zemlja, a slijede Indija, Brazil, Meksiko, Bangladeš, SAD, Etiopija, Rusija i Indonezija. Univerziteti radnici dolaze iz 75 zemalja: najzastupljenije zemlje u ovoj kategoriji su SAD, Kina, Indija, Australija i Kanada.

Deset studenata iz BiH je dobitilo stipendije u okviru programa Mundus Erasmus. Postoje različite grupacije zemalja (Lots) za različite regije u svijetu i za svaki od njih formiran je konzorcijum. Studenti, istraživači i osoblje iz tih regiona mogu se prijaviti određenom konzorcijumu za stipendiju. Bosna i Hercegovina je grupirana u Lot 10 zajedno sa Albanijom, Makedonijom, Crnom Gorom, Srbijom i Kosovom i dijele budžet od 8,5 miliona eura.

Evropska komisija usvojila Višegodišnji indikativni planski dokument za Bosnu i Hercegovinu za period 2009-2011.

Ukupan indikativni iznos finansijske pomoći Evropske unije za BiH u periodu 2009-2011. u obliku grantova iznosi 303,2 miliona eura

Cilj Višegodišnjeg indikativnog planskog dokumenta (MIPD) za period 2009-2011. je podrška Bosni i Hercegovini u tri ključne oblasti, odnosno političkoj reformi i izgradnji demokratskih institucija, ekonomskoj reformi i osposobljavanju za preuzimanje obaveza koje donosi članstvo u Evropskoj uniji – uskladivanje s evropskim standardima u oblastima unutrašnjeg tržišta, sektorskih politika, pravosuđa, sloboda i sigurnosti. U okviru posebne komponente programa finansiraće se prekogranična saradnja.

Ukupan indikativni iznos finansijske pomoći Evropske unije za BiH u periodu 2009-2011. u obliku grantova iz budžeta Zajednice iznosi 303,2 miliona eura. Najveći dio ovih sredstava namijenjen je podršci aktivnostima unutar IPA komponente I za pomoć u tranziciji i izgradnju institucija (287,3 miliona eura). Manji dio bit će izdvojen za IPA komponentu II, odnosno aktivnosti na prekograničnoj saradnji (15,9 miliona eura).

Da bi se osigurala maksimalna efikasnost i učinak finansijske pomoći Evropske unije, glavna područja intervencije i vrsta aktivnosti koje će se finasirati određeni su u uskoj koordinaciji s međunarodnim finansijskim institucijama, kao i drugim bilateralnim donatorima koji su aktivni u Bosni i Hercegovini.

Konkretnije, prva potkomponenta, koja se odnosi na politički razvoj, će se fokusirati na reformu javne uprave, uključujući podršku carinskim i poreznim upravama, na reformu pravosuđa i policije. Naglasak će biti stavljen na izgradnju institucija. U okviru ove potkomponente, podržće se domaći napor u procesu us-

tavne reforme, kao i mediji i civilno društvo kako bi doprinijeli demokratskoj stabilizaciji i socijalnom i ekonomskom razvoju zemlje. IPA će također staviti naglasak na zaštitu kulturnog nasljeđa u kontekstu „Ljubljanskog procesa“. Druga potkomponenta, koja se odnosi na ekonomski razvoj, će se fokusirati na podršku za uspostavu regulatornih kapaciteta i jačanje preduzetničkog znanja

provodenju strategija i politika, kao i regulatornog okvira koji će biti uskladen sa evropskim standardima. U okviru IPA će podržati primjenu i provedbu sektorskih politika kao i pripremu za IPA komponente III, IV i V. Kroz komponentu II, koja se odnosi na prekograničnu saradnju, program IPA će podržati zajedničke projekte na granicama između BiH i Hrvatske,

i vještina. U okviru ove potkomponente podržće se razvoj sektora malih i srednjih preduzeća i ekonomski razvoj regija, te će se unaprijediti trgovinske politike. Obrazovna reforma i izrada državne strategije za naučno-istraživački rad će podsticati razvoj privrede i društva, a aktivne mјere tržišta rada će pomoći u borbi protiv nezaposlenosti. Provešće se reforma sektora zdravstva kako bi se smanjio teret javnih finansija i obezbijedilo pružanje adekvatne zdravstvene zaštite građanima.

U okviru treće potkomponente, finansiraće se aktivnosti kojima će se pomoći Bosni i Hercegovini da se lakše nosi sa uskladivanjem zakonskih propisa sa pravnim naslijedom Evropske unije u oblastima unutrašnjeg tržišta, sektorskih politika, pravosuđa, sloboda i sigurnosti. Naglasak će biti na razvoju i

Crne Gore i Srbije, kao i projekte sa državama članicama Evropske unije i drugim državama Zapadnog Balkana (Albanija, Hrvatska, Crna Gora i Srbija) preko IPA CBC Adriatic programa i kroz podršku učešću BiH u zajedničkim projektima unutar Evropskog regionalnog razvojnog fonda (ERDF) i transnacionalnim programima „Jugoistočna Evropa“ (SEE) i „Mediteran“ (MED).

Kako bi se ublažile posljedice finansijske i ekonomске krize, program IPA će pružiti podršku za finansijski sektor, razvoj malih i srednjih preduzeća, otvaranje novih radnih mesta, izgradnju regulatornih i supervizijskih institucija u finansijskom sektoru, investicije u infrastrukturu, jačanje uloge ekonomskih i finansijskih regulatora i saradnju sa međunarodnim finansijskim institucijama.

Vijesti iz EU

Dogovor o univerzalnom punjaču za mobilne telefone

Deset najvećih proizvođača mobilnih telefona postigli su dogovor po kojem se obavezuju da će uvesti nove univerzalne punjače za mobilne uređaje za cijelu Evropu. Ugovor su Evropskoj komisiji dostavile sljedeće kompanije: Apple, LG, Motorola, NEC, Nokia, Qualcomm, Sony Ericsson, Samsung, Research in Motion (proizvođač Blackberryja) i Texas Instruments. Trenutno je u Evropi u upotrebi više od 30 različitih vrsta punjača za mobitele. Ono što situaciju čini još gorom je to da svako ko želi promijeniti mobilni telefon mora baciti stari punjač. Prema ovom novom dogovoru, univerzalni punjač koji će funkcionirati putem mikro USB priključka, trebao bi se naći na tržištu 201. godine.

Deset savjeta za putnike u EU

- U slučaju nezgode, nazovite besplatni telefon 112, koji pokriva čitavu EU.
- Vodite računa o tome da se uzrok jedne od četiri saobraćajne nezgode može pripisati prekomjernoj upotrebni alkohola ili opojnih droga.
- Provjerite crnu listu avionskih kompanija kojima je zabranjen ulazak u EU.
- Pri predaji prtljaga na aerodromu u ručni prtljag stavite samo male količine tečnosti (maksimalno 100 mililitara po pakovanju). Ukupna količina tečnosti po osobi ne smije prelaziti jedan litar.
- Ukoliko je vaš let otkazan bez prethodne obavijesti ili ako vam je uskraćen ulazak u avion, tražite povrat novca ili preusmjeravanje leta.
- Ukoliko vam je uskraćen ulazak u avion zbog sumnje na gripu A (H1N1), imajte na umu da imate pravo na naknadu ili preusmjeravanje leta, kao i na novčanu naknadu ukoliko ta mјera nije zasnovana na odluci sanitarnih vlasti ili lječarskoj potvrđi.
- Ukoliko ste putnik u zračnom prometu s invaliditetom ili ograničenom pokretljivošću, imate pravo na besplatnu pomoć prije, tokom i nakon putovanja.
- Prilikom rezerviranja karte putem interneta, konačna cijena mora biti jasno iskazana na prvoj stranici.
- Ukoliko se desi da vam je prtljag izgubljen ili oštećen, imate pravo na naknadu u iznosu do maksimalno 1.100 eura. Rok za prijavu oštećenja prtljaga je samo sedmicu dana, odnosno 21 dan u slučaju izgubljenog prtljaga.
- Pri kupovini putnog aranžmana, uvijek provjerite jesu li cijena i sve ostale relevantne informacije jasno naznačene.

Evropska unija finansirala uspostavu Multimedijalnog centra Univerziteta u Zenici

Na Univerzitetu u Zenici 22. juna 2009. godine otvoren je Multimedijalni centar (MMC), kojeg je finansirala Evropska unija putem programa TEMPUS (Transevropski program mobilnosti u univerzitetskim studijama).

Multimedijalni centar je osnovan u sklopu projekta "Uspostavljanje centra za poduzetništvo i inovacije pri Univerzitetu u Zenici" kojeg finansira Evropska unija. Podršku ovom projektu dalo je i Ministarstvo inostranih poslova Kraljevine Holandije putem Univerzitetskog poslovnog inkubatora. Glavni ciljevi ovog projekta su: uspostava Centra za poduzetništvo i inovacije pri Univerzitetu Zenica, obuka predavača, održavanje radionica o tehnologijama i praksama budućnosti, pružanje konsultantskih usluga preduzećima, kao i širenje stručnog znanja koje će doprinijeti ekonomskom razvoju Bosne i Hercegovine.

Prevedena nova publikacija : IPA - Instrument za pred pristupnu pomoć – novi fokus za pomoć koju Evropska unija daje za proširenje

Delegacija Evropske komisije za BiH je objavila prevod brošure pod nazivom "IPA – Instrument za predpristupnu pomoć – novi fokus za pomoć koju Evropska unija daje za proširenje". Ova publikacija nudi pregled onog što predstavlja IPA, zašto je ustanovljena, kako djeluje, te na koji način donosi korist i EU i zemljama koje sada traže pristup Uniji. Brošura je dostupna na web stranici Delegacije Evropske komisije: www.europaba.kao.i.eu Info Centrima u Sarajevu, Banja Luci, Mostaru, Tuzli i Brčkom.

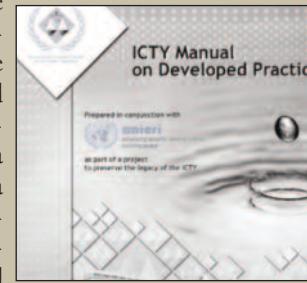
Podrška prekograničnoj saradnji između BiH i Hrvatske

Delegacija Evropske komisije u Bosni i Hercegovini i Ministarstvo regionalnog razvoja, šumarstva i vodnog gospodarstva Republike Hrvatske, u saradnji sa Direkcijom za evropske integracije Bosne i Hercegovine, objavljaju Poziv za podnošenje projektnih prijedloga za dodjelu bespovratnih sredstava za prekograničnu saradnju (finansijska pomoć iz sredstava izdvojenih za 2007. i 2008. godinu.) Aktivnosti na poticanju prekogranične saradnje i stvaranju partnerstava predstavljaju ključne elemente komponente II (Prekogranična saradnja) Instrumenta za prepristupnu pomoć (IPA). U okviru ovoga poziva, indikativan iznos od 3.600.000 €, ravnomjerno raspoređen objema državama, na raspolaganju je za finansiranje projektnih prijedloga prekogranične

saradnje. Prioritetne oblasti na koje je ovaj poziv za prijedloge projekata usmjereni su: poticanje prekogranične saradnje i partnerstava, poticanje zajedničkih prekograničnih aktivnosti s ciljem revitalizacije privrede, zaštite prirode i okoliša, te jačanja socijalne kohezije na programskom području. Poziv će biti otvoren do 16. oktobra 2009. Detaljne informacije o ovom pozivu su dostupne na sljedećim web stranicama: www.mrrsvg.hr, www.dei.gov.ba, www.safu.hr, www.cbc-crobih.net, http://ec.europa.eu/europeaid/work/funding/index_en.htm.

Predstavljen Priručnik o razvijenim sudskim praksama MKSJ

Priručnik o najboljim praksama Međunarodnog krivičnog suda za bivšu Jugoslaviju (MKSJ), koji je nastao kao rezultat saradnje između Međuregionalnog instituta UN-a za istraživanje zločina i pravosudnog sistema (UNICRI) i Haškog tribunala, predstavljen je javnosti na regionalnoj konferenciji pod nazivom „Promocija naslijeđa međunarodnih tribunalâ“, održanoj 15. juna u Sarajevu. Ovaj Priručnik predstavlja prvu publikaciju koja pruža sveobuhvatan opis najuspješnijih i najinovativnijih praksi koje je razvio Haški tribunal od njegovog osnivanja do danas. U svom obraćanju, Ferdinand Kopp, šef Odjela za pravosuđe, unutrašnje poslove i reformu javne uprave u Delegaciji Evropske komisije u BiH, je kazao da je priključenje zemalja Zapadnog Balkana Evropskoj uniji jedino moguće ukoliko se ove zemlje u potpunosti suoče s tragičnim događajima iz nedavne prošlosti, pronađu ratne zločince i izvedu ih pred sud.

Kid's Festival 2009

Pod motom "Svi različiti – svi jednaki", šesti Kids Festival je održan u Sarajevu od 12. do 17. juna 2009. Festival je okupio oko 40.000 djece iz svih dijelova BiH, sa različitim kulturnim i geografskim specifičnostima, kako bi uživali sedmicu dana u filmovima, obrazovnim i zabavnim radionicama te raznim predstavama. Na ceremoniji otvaranja, gosp. Constantino Longarres Barrio, Šef Odjela operacija za demokratizaciju i društveni razvoj pri Delegaciji Evropske komisije u BiH, naglasio je da je Festival pomogao u prevaziđenju izolacije djece u BiH putem izgradnje među-entitetskih mreža i jačanjem međusobnog razumevanja između različitih nacionalnih grupa. Djeca iz BiH su ključna za ostvarivanje zdrave budućnosti BiH, koja gledaju više naprijed nego u prošlost. Evropska Unija je obezbijedila 100.000 € za ovaj najveći i najambiciozniji događaj za djecu i omladinu za cijelokupnu regiju Balkana za dvogodišnji period.

Delegacija Evropske komisije u Bosni i Hercegovini, Skenderija 3a, 71000 Sarajevo, Bosna i Hercegovina, Tel: +387 33 254 700

Internet strana Evropske unije: [www.europa.eu](http://ec.europa.eu)

Aktivnosti Evropske unije u BiH: http://ec.europa.eu/comm/enlargement/bosnia_herzegovina/index.htm

Delegacija Evropske komisije u BiH: www.europaba.ba

Ako želite da primate ovu publikaciju, molimo vas da pošaljete e-mail sa vašim imenom i adresom na: **DELEGATION-BIH@ec.europa.eu**
ili pošaljte fax na broj: +387 33 666 037